

Betreft

Onderzoek vaste rust- en verblijfplaatsen
Nieuwe Veenendaalseweg 51a - 55 Rhenen

Datum

07-10-2021 1^e versie

Behandeld door

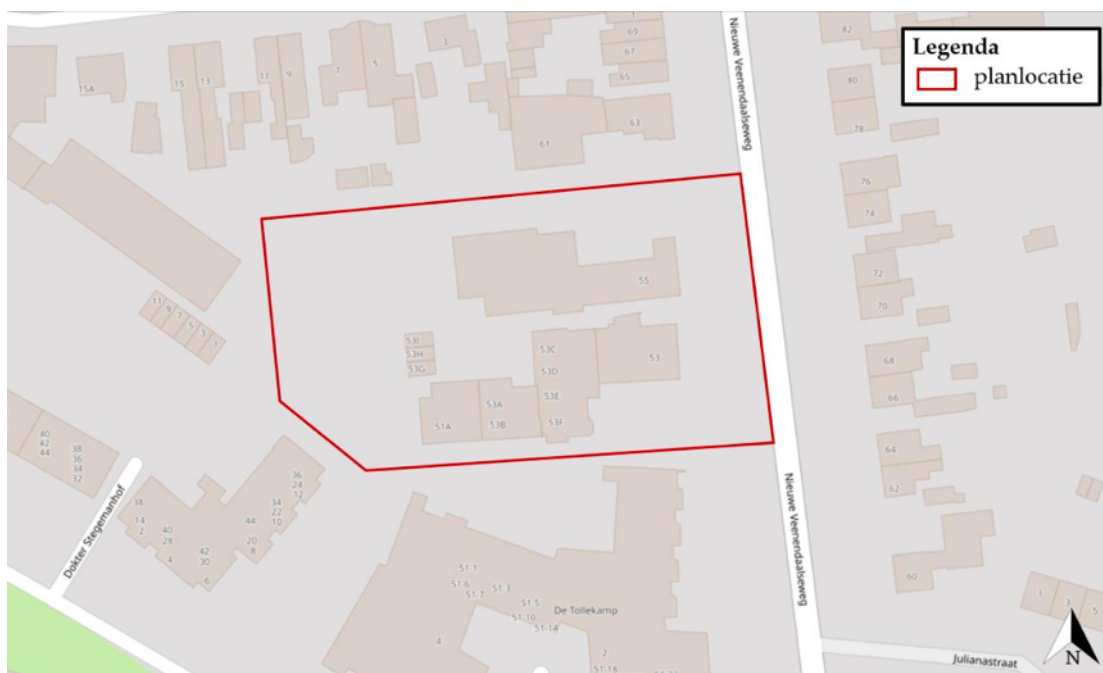
Dhr. Marc Bleijerveld

Ter attentie van

Dhr. W.H. van de Boom (B&S Real Estate)

Inleiding

B&S Real Estate heeft het voornemen bestaat om de gebouwen aan de Nieuwe Veenendaalseweg 51a - 55 in Rhenen te slopen ten behoeve van nieuwbouw. Op de locatie staan een gezondheidscentrum en een voormalig kerkgebouw. Het terrein is onderzocht in het kader van de Wet natuurbescherming (26-03-2021. Quicksan Wet natuurbescherming Nieuwe Veenendaalseweg 51a-55 te Rhenen. Blom Ecologie B.V.) Uit de quickscan is gebleken dat op de locatie verblijfplaatsen kunnen voorkomen van vleermuizen, steenmarter en gierzwaluw. In dit verband is in 2021 een onderzoek naar vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soorten uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn in onderhavige notitie uitgewerkt.

Figuur 1. Locatie plangebied met plangrens in rood (bron: Blom Ecologie).

Vleermuizen werkwijze

De vleermuisinventarisaties zijn uitgevoerd aan de hand van het vleermuisprotocol (2021) dat is opgesteld door Gegevensautoriteit Natuur (GAN), Netwerk Groene Bureaus (NGB) en Zoogdiervereniging. Tijdens de veldbezoeken is op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze

echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soort specifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Tijdens het onderzoek is gebruikgemaakt van een Petterson D240x ultrasounddetector (batdetector) en een sterke zaklamp (TK41 Max 860 Lumens). Met een Edirol R-09 RH digitale recorder zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Bat Sound Pro 3.31b. Daarnaast is gebruik gemaakt van een Pulsar Helion XP 38 warmtebeeldcamera.

Op basis van de aanwezige ecotopen zijn de volgende functies te verwachten:

- Vliegroutes en foerageergebieden;
- Paarverblijven;
- Kraamverblijven
- Zomerverblijf.

De bebouwing is ongeschikt voor massawinterverblijven. Er zijn in het voorjaar 2021 drie veldinventarisaties gedaan. De eerste voorjaarsveldinventarisatie vond plaats op 15 juni 2021 's avonds na zonsondergang. Er is lopend geïnventariseerd op verschillende plekken, met name rondom de Ontmoetingskerk, het gebouw van de dokterspraktijk en de Nieuwe Veenendaalseweg. Daarnaast is in de directe omgeving van het plangebied rondgelopen en geïnventariseerd.

Op 16 juni 2021 is 's ochtends voor zonsopkomst een tweede inventarisatie uitgevoerd, wederom met vooral waarnemingen rondom de Ontmoetingskerk, het gebouw van de dokterspraktijk en de Nieuwe Veenendaalseweg. Een derde inventarisatie is 's avonds na zonsondergang uitgevoerd op 6 juli 2021. Hierbij is op dezelfde wijze te werk gegaan. Er is wederom geïnventariseerd rondom de Ontmoetingskerk, het gebouw van de dokterspraktijk en de Nieuwe Veenendaalseweg.

In de nazomer van 2021 zijn er twee veldinventarisaties uitgevoerd, na zonsondergang. De eerste nazomerinventarisatie was op 30 augustus 2021. De tweede op 19 september 2021. In de nazomer is er wederom lopend geïnventariseerd op verschillende plekken, rondom de Ontmoetingskerk, het gebouw van de dokterspraktijk en de Nieuwe Veenendaalseweg, en verder in de directe omgeving van het plangebied. De onderzoeken naar vleermuizen zijn uitgevoerd door twee ecologisch deskundigen. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur	Zon op/onder	Weer	Temp.
15-06-2021	<u>Gierzwaluwen</u> Nestgelegenheid <u>Vleermuizen:</u> Inspectie plangebied, Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	21.15 -24.00	05.17/ 22.04	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	19.7°C
16-06-2021	<u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	03.15 -05.15	05.17/ 22.04	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt Geen neerslag	21.5°C
26-06-2021	<u>Gierzwaluwen</u> Nestgelegenheid	21.15 -22.30	05.20/ 22.06	Wind gemiddeld 2 Bft Onbewolkt. Geen neerslag	20.7°C
06-07-2021	<u>Gierzwaluwen</u> Nestgelegenheid <u>Vleermuizen:</u> Kraamverblijf- en zwermplaats, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	21.15 -24.00	05.27/ 22.02	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt. Geen neerslag	17.5°C
30-08-2021	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	23.00-01.30	06.49/ 20.32	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	16.8°C
19-09-2021	<u>Vleermuizen:</u> Paarverblijf, zomerverblijf, vliegroute, foerageergebied	23.00-01.00	07.22/ 19.45	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	14,9°C

Vleermuizen resultaten per soort

Er is in totaal één vleermuissoort vastgesteld, te weten de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). De activiteit in en rond het plangebied was zeer laag.

Tijdens de voorjaarsonderzoeken is uitsluitend foerageergedrag van de gewone dwergvleermuis vastgesteld onder de bomen langs de Nieuwe Veenendaalseweg. Aan de straatkant vlak bij de ontmoetingskerk, rondom de dokterspraktijk en op het veldje aan de zijkant en achterkant van de Ontmoetingskerk zijn in het geheel geen vleermuizen waargenomen.

Tijdens het eerste avondonderzoek op 15 juni 2021 is vanaf ongeveer 22.50 uur tot 23.10 uur een gewone dwergvleermuis foeragerend aangetroffen onder de bomen langs de Nieuwe Veenendaalseweg. Tijdens het ochtendbezoek op 16 juni 2021 zijn in het geheel geen vleermuizen gehoord. Er zijn geen invliegende dieren waargenomen en er werd eveneens niet gezwermd.

Tijdens het derde bezoek, op 6 juli 2021, was het beeld vergelijkbaar met eerder bezoeken. In eerste instantie zijn in het geheel geen vleermuizen waargenomen. Later op de avond rond 23.00 uur foerageerde circa tien minuten een gewone dwergvleermuis onder de bomen langs de Nieuwe Veenendaalseweg. Dit individu vertoonde geen binding met de gebouwen in het plangebied.

Tijdens de waarnemingen in de nazomer was er eveneens zeer weinig vleermuisactiviteit. Er werd op de eerste avond in de nazomer, op 30 augustus 2021, kortstondig gebaltst door een gewone dwergvleermuis, wederom onder de bomen langs de Nieuwe Veenendaalseweg. Hij verbleef daar ongeveer 10 minuten. Op 19 september was het beeld vergelijkbaar. Er werd kortstondig gebaltst onder de bomen aan de overkant van de weg, op grote afstand van de te slopen gebouwen.

Vleermuizen resultaten per functie

Kraamverblijven en zomerverblijven

Er zijn in het voorjaar 2021 geen kraamkolonies aangetroffen. Er is op geen enkel moment rond de te slopen bebouwing in het voorjaar zwermgedrag waargenomen en ook zijn geen in- of uitvliegers vastgesteld. In het plangebied zijn geen kraamkolonies of zomerverblijven van vleermuizen aanwezig.

Foerageergebieden en vliegroutes

Zowel in het voorjaar als in het najaar werd een paar keer een foeragerende vleermuis aangetroffen onder de bomen langs de Nieuwe Veenendaalseweg, maar niet in de buurt van de te slopen gebouwen. In het voorjaar zijn er tijdens de ochtendronde geen, en tijdens de avondronde maximaal één gewone dwergvleermuis per avond foeragerend aangetroffen. Er zijn in het voorjaar geen passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. In de nazomer werd wederom door een gewone dwergvleermuis gefoerageerd onder de bomen van de Nieuwe Veenendaalseweg, maar niet binnen het plangebied. Het plangebied is niet van belang voor vlieg- en foerageerroutes.

Paarverblijven en winterverblijven

Hoewel er onder de bomen aan de Nieuwe Veenendaalseweg een paar keer kortstondig gebaltst werd, kan gesteld worden dat het paarverblijf van deze gewone dwergvleermuis zich met zekerheid niet bevindt in de Ontmoetingskerk of in de dokterspraktijk. Er was geen enkele binding van deze vleermuis met de gebouwen. Er werd niet aangetikt, er werd niet richting de te slopen gebouwen gevlogen, de vleermuis toonde geen interesse in deze gebouwen, en vloog aanzienlijk dicht bij de bebouwing aan de overkant van de Nieuwe Veenendaalseweg, rond de woningen met huisnummer 72 t/m 66.

Paarverblijfplaatsen kunnen in de te slopen bebouwing worden uitgesloten. Gezien de constructie van de Ontmoetingskerk en de dokterspraktijk is een winterverblijf redelijkerwijze uitgesloten. Er werd op 30 augustus dan ook geen zwermgedrag

waargenomen van de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving van de te slopen bebouwing. Er is met zekerheid geen massawinterverblijfplaats aanwezig. Er is ook geen indicatie voor kleine winterverblijven gezien het ontbreken van paarverblijven.

Steenmarter werkwijze

In het plangebied is alleen het kerkgebouw potentieel geschikt voor steenmarter. Vanwege het grote aantal potentiële ingangen en de hoge kans op vandalisme is er voor gekozen steenmarter niet middels wildcamera's te inventariseren. In geval van een verblijfplaats maakt steenmarter gebruik van vaste routes. Op die routes blijven sporen achter in de vorm van veegsporen, haren, uitwerpselen en prooiresten. Daarnaast kunnen met name binnen vraatsporen aan de constructie zichtbaar zijn en prooien. De soort is het actiefst in de voortplantingsperiode, ruwweg van maart tot en met juli. Dan zijn ook de meeste sporen te vinden. In deze periode is het plangebied tweemaal bezocht waarbij het gehele interieur en alle potentiële toegangen aan de buitenzijde zijn geïnspecteerd. In het laatste geval gaat het om de dakranden met pannen, de binnenhoekgevels naar de dakrand en de kapotte bekisting van een plat dakje aan de noordkant. De inspecties hebben plaatsgevonden op 25-05-2021 en 15-07-2021. Daarnaast vinden de terreinbezoeken ten behoeve van vleermuizen en gierzwaluw plaats in de periode dat steenmarter actief wordt of terugkeert. Tijdens deze bezoeken is gelet op aanwezigheid van steenmarter.

Steenmarter resultaten

Tijdens de inspecties zijn geen sporen gevonden die wijzen op aanwezigheid van steenmarter in het kerkgebouw. Ook zijn geen steenmarters waargenomen gedurende de avond- en ochtendbezoeken ten behoeve van vleermuizen en gierzwaluw. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter zijn uit te sluiten.

Gierzwaluw werkwijze

In het onderzoeksgebied is de bebouwing geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen van gierzwaluwen. Voor het onderzoek naar nestplaatsen van de gierzwaluw zijn in totaal drie veldbezoeken afgelegd, waarvan twee gecombineerd met de avondveldbezoeken voor vleermuizen.

De veldinventarisaties vonden plaats op 15 juni, 267 juni en op 6 juli 2021, deels voorafgaand aan het vleermuisonderzoek. De gekozen data hangen onder meer samen met het broedseizoen van de gierzwaluw. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

De inventarisaties bestonden uit:

- de inspectie van het onderzoeksgebied op de aanwezigheid van mogelijke nestplaatsen en andere sporen van gierzwaluw;
- de inventarisatie op zicht en gehoor van gierzwaluw waarvan de nestplaats jaarrond is beschermd.

Op de avonden van de inventarisatiedata is het onderzoeksgebied geïnventariseerd op de aanwezigheid van gierzwaluwen. Hierbij zijn steeds zo veel mogelijk de aanwijzingen gevolgd die beschreven zijn in het BIJ12 Kennisdocument Gierzwaluw, Versie 1.0, juli 2017.

De Gierzwaluw is een trekvogel die pas vanaf eind april in Nederland terugkeert vanuit Afrikaanse wintergronden. Kolonies zijn snel herkenbaar doordat de vogels geregeld bij de nesten zwermen en roepen. Deze waarnemingen zijn echter indicatief. Het vaststellen van een broedgeval geschiedt door het waarnemen van een in- of uitvliegende vogel. De exacte locatie van de nestopening dient daarbij te worden vastgelegd.

Gierzwaluw resultaten

Tijdens geen van de drie waarnemingen - op 15 juni, 26 juni en 6 juli 2021 - zijn gierzwaluwen aangetroffen boven het plangebied. Er zijn wel op alle drie avonden hoogvliegende gierzwaluwen waargenomen hoog boven de wijk, maar op geen moment kwamen ze naar beneden in de buurt van het plangebied. Er zijn binnen het plangebied geen nestindicaties van gierzwaluw aanwezig.

Conclusies

In het onderzoek zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, steenmarter of gierzwaluw vastgesteld. Hieruit volgt dat er wat de Wet natuurbescherming betreft geen belemmeringen zijn voor de sloop van de gebouwen. Een mitigatieplan of ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming zijn niet aan de orde.

Broedsels van vogelsoorten zonder vaste nestplaats zijn beschermd gedurende de periode dat zij in gebruik zijn. De aanwezigheid van broedsels van bijvoorbeeld spreeuw of witte kwikstaart is in toekomstige broedseizoenen niet uit te sluiten. Om vertraging te voorkomen wordt aangeraden om de sloop buiten het broedseizoen uit te voeren, dat wil zeggen buiten de periode van 1 maart t/m 31 augustus.